

Magiczny
Kraków

Magdalena Bielska laureatką Nagrody im. Wisławy Szymborskiej

2024-07-09

Nagroda im. Wisławy Szymborskiej za najlepszą polską książkę poetycką, wydaną w 2023 r., trafiła w ręce Magdaleny Bielskiej za tom „Poradnik dla niedawno zmarłych”, opublikowany przez Wydawnictwo a5. Laureatka otrzymała wyjątkową statuetkę, inspirowaną jedną z wyklejanki Wisławy Szymborskiej oraz czek na 100 tys. zł. Pozostali nominowani otrzymali po 8 tys. zł.

Kapituła Nagrody im. Wisławy Szymborskiej wybrała najlepszą książkę poetycką wydaną w 2023 r. Laureatką XII edycji konkursu została Magdalena Bielska za tom „Poradnik dla niedawno zmarłych”.

Ogłoszenie werdyktu nastąpiło podczas uroczystej gali, która odbyła się 7 lipca w Teatrze im. Juliusza Słowackiego w Krakowie. Laureatka otrzymała statuetkę oraz czek na 100 tys. zł. Nominowani – czek na 8 tys. zł. W trakcie gali wręczona została również nagroda za najlepsze tłumaczenie tomu poetyckiego na język polski, wydane w latach 2022–2023. Statuetkę oraz czek na 50 tys. zł otrzymał Maciej Topolski za przekład „Autobiografii czerwonego” Anne Carson. Gala była częścią programu głównego XIII edycji Festiwalu Miłosa.

– Poetycka opowieść Magdaleny Bielskiej to współczesne „Dziady” – obcowanie żywych z bliskimi zmarłymi w intensywnie przeżywanych wspomnieniach, snach, wizjach lub (i aż) – w kreujących je figurach języka. Aura lekkości, groteska, ironia i nostalgiczny humor wielu wierszy skrywają smutek i rozpacz po stracie (wielu stratach) osób najbliższych, ale poetka stara się to wyrazić bez lamentu i rozdzierania szat – mówiła Magdalena Rabizo-Birek, członkini kapituły Nagrody, w trakcie laudacji na cześć laureatki Nagrody im. Wisławy Szymborskiej.

W XII edycji nagrody, nominacje otrzymali: Magdalena Bielska za „Poradnik dla niedawno zmarłych”, Wydawnictwo a5, Agata Jabłońska za „Księżyc Grzybiarek”, papierwdole-Katalog Press, Marzanna Bogumiła Kielar za „Wilki”, Wydawnictwo Znak, Michał Sobol za „Trasy przelotów”, Wydawnictwo Nisza, oraz Katarzyna Szweda za „*zemia vulgaris*”, Biuro Literackie.

Magdalena Bielska – poetka. Wydała książki poetyckie „Brzydkie zwierzęta”, „Wakacje, widmo”, „Czarna wyspa”, „Torfowy ogród z mostem i tygrysem” oraz powieść „Miłość w zimie”. Laureatka Nagrody im. Kazimierza Iłakowiczówny oraz dwukrotnie Krakowskiej Książki Miesiąca. Dwukrotnie nominowana do Nagrody Poetyckiej Orfeusz im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego. Mieszka w Krakowie.

O „Poradniku dla niedawno zmarłych”

„Poradnik dla niedawno zmarłych” to piąta poetycka książka Magdaleny Bielskiej, najdojrzalsza z dotychczas przez nią napisanych. Podstawową materią zebranych w tomie wierszy są własne doświadczenia poetki, nadrzędnym tematem – sytuacja kogoś, kto w krótkim okresie stracił kilkoro najbliższych i znalazł się w środku świata bez matki, ojca i babki. Zgodnie z niespodziewanym, paradoksalnie wieloznacznym tytułem, tom Bielskiej można czytać jako podarunek „dla niedawno zmarłych”, a zarazem jako radę (albo: ratunek) dla samej siebie (i dla wszystkich, którzy znaleźli się w

podobnej sytuacji). Stratę, także tę najcięższą – sugeruje poetka w kolejnych wierszach „Poradnika” – trzeba przyjąć, udźwignąć, uczynić częścią własnego świata. Albo inaczej: stratę trzeba zachować w pamięci. Zarazem jednak – zdaje się radzić Bielska – nie wolno gwałtownie rozpaczać, poddawać się osłabiającym pamięć emocjom.

Maciej Topolski laureatem Nagrody im. Wisławy Szymborskiej za tłumaczenie „Autobiografii czerwonego” Anne Carson

Nagroda im. Wisławy Szymborskiej za najlepsze tłumaczenie tomu poetyckiego na język polski przyznawana jest co dwa lata. Tegorocznymi laureatami zostali Maciej Topolski za przekład „Autobiografii czerwonego” oraz autorka książki – Anne Carson. Tom opublikowany został w Wydawnictwie Ossolineum w 2022 roku. Anne Carson nie mogła pojawić się na gali osobiście, ale nagrała krótki film z podziękowaniami oraz czytany przez siebie fragmentem „Autobiografii czerwonego”, który mieli okazję obejrzeć goście przybyli na galę. W trakcie wydarzenia Maciej Topolski, tłumacz książki, otrzymał statuetkę inspirowaną jedną z wyklejanki Wisławy Szymborskiej oraz czek na 50 tys. zł. Statuetka oraz nagroda finansowa w wysokości 50 tys. zł, zostaną także przekazane Anne Carson.

– Dzięki wysiłkowi Macieja Topolskiego zyskał w polszczyźnie zuchwałą książkę o emancypacji, o hakowaniu przymiotnikowych rygli tak, by dawały się otworzyć, a dzięki temu możliwe było sprawdzanie co znaczą, jak znaczą, czy mogą znaczyć inaczej, czy da się opowiedzieć postaci, zdarzenie, rzecz inaczej. Dzięki Maciejowi Topolskiemu uzupełniony został dotkliwy literacki brak. Poruszający polski przekład „Autobiografii czerwonego” jest jedną z tych książek koniecznych, która bez wątpienia oddziaływać będzie na współczesną polską literaturę, nie tylko poezję – mówiła Anna Marchewka, członkini kapituły nagrody, w trakcie laudacji.

Maciej Topolski – pisarz, tłumacz, antropolog. Wydał tomy wierszy „na koniec idą” (2017, nominowany do Nagrody Literackiej Gdynia) oraz „LUXUS” (2019). Za książkę prozatorską „Niż” (2020) otrzymał Nagrodę Krakowa Miasta Literatury UNESCO, był nominowany do Nagrody im. Witolda Gombrowicza oraz Nagrody Conrada. Przełożył książkę Anne Carson „Autobiografia czerwonego. Powieść wierszem” (2022). Publikował w licznych czasopismach literackich i naukowych, m.in. w „Tygodniku Powszechnym”, „Znaku”, portalu dwutygodnik.com, „Tekstach Drugich”, „Kontekstach”. Doktor nauk humanistycznych, maratończyk i kolekcjoner amatorskich albumów fotograficznych. Mieszka w Warszawie, pochodzi z Łęcznej.

Anne Carson – poetka, eseistka, tłumaczka. Urodziła się w Kanadzie i pracuje, ucząc starożytnej greki. Debiutowała w roku 1989 esejem „Słodko-gorzki eros” (wydanie polskie 2020). Jest autorką kilkunastu książek, m.in.: „Glass, Irony and God” (1995), „Men in the Off Hours” (2000), „Decreation. Poetry, Essays, Opera” (2005, ukaże się wkrótce w przekładzie Macieja Topolskiego nakładem Wydawnictwa Ossolineum), „Nox” (2013), „Float” (2016), oraz przekładów na język angielski dzieł twórców takich jak Eurypides, Safona i Sofokles. Opublikowana w 1998 roku „Autobiografia czerwonego. Powieść wierszem”, dla której inspiracją był mit o Heraklesie i czerwonym skrzydlatym Gerionie, uznawana jest za jeden z najważniejszych utworów pisarki. Carson, laureatka wielu nagród literackich, jako pierwsza kobieta w historii otrzymała prestiżową T.S. Eliot Prize (2001), przyznawaną przez Poetry Book Society. Wymieniana jest wśród kandydatów do Nagrody Nobla w dziedzinie

literatury. Mieszka i wyklada w Ann Arbor.

O „Autobiografii czerwonego”

Gerion, wrażliwy skrzydlaty chłopiec o czerwonej skórze, zaczyna tworzyć swoją autobiografię, gdy ma pięć lat. Pewnego dnia, już jako zagubiony młodzieniec, natrafia na butnego włóczęgę Heraklesa. Ich spotkanie jest jak wybuch wulkanu. „Istnieje wiele sposobów na opowiedzenie takiej historii” – notuje Anne Carson. Jednym z nich jest grecki mit o nieustraszonemu herosowi oraz jego dwunastu pracach. Innym – stworzony przez poetę Stezychora poemat „*Gerioneida*”, opisujący życie skrzydlatego odmieńca, w spokoju doglądającego swej czerwonej trzody i zabitego przez gwałtownego grabieżcę, wysłannika cywilizacji. Carson sięga do antycznych historii, by opowiedzieć je na nowo: to zdumiewająco obrazowa i zarazem erudycyjna książka o „zwyczajnej, po ludzku zwyczajnej, źle wybranej miłości”, ale też refleksja o byciu innym. „Autobiografia czerwonego” jest powieścią-poematem, rozszczelniającą ramy gatunkowe i wyrastającą z praktyki przekładu literackiego, napisaną po Homerze i Stezychorze, po Emily Dickinson i Gertrude Stein – dowcipną, inteligentną, niepowtarzalną.

O Nagrodzie im. Wisławy Szymborskiej

Organizatorem konkursu jest Fundacja Wisławy Szymborskiej. Nagroda im. Wisławy Szymborskiej ma charakter międzynarodowy, przyznawana jest co roku za książkę poetycką wydaną w języku polskim w roku poprzedzającym, a co dwa lata – za książkę tłumaczoną z języka obcego. Kandydatów do Nagrody mogą zgłaszać wydawnictwa, instytucje kultury, media o charakterze literackim, członkowie kapituły oraz inne osoby.

Do tegorocznej edycji konkursu zgłoszono 242 polskie tomy poezji wydane w roku 2023 oraz 65 książek tłumaczonych na język polski wydanych w latach 2022–2023. Wyboru nominowanych i laureatów dokonała kapituła w składzie: Andrea Ceccherelli, Đurđica Čilić, Janusz Drzewucki, Anna Marchewka, Magdalena Rabizo-Birek, Marta Wyka, Jurij Zawadski. Sekretarzynią Nagrody jest Joanna Bociąg.

W 2024 roku odbyła się XII edycja Nagrody im. Wisławy Szymborskiej. W poprzednich latach Nagrodę otrzymali: Krystyna Dąbrowska za tom „Białe krzesła” i Łukasz Jarosz za tom „Pełna krew” (2013), Julia Hartwig za tom „Zapisane” (2014), Roman Honet za tom „Świat był mój” i Jacek Podsiadło za tom „Przez sen” (2015), Jakub Kornhauser za tom „Drożdżownia” i Uroś Zupan za tom „Niespieszna żegluga” (przeł. Katarina Šalamun-Biedrzycka i Miłosz Biedrzycki) (2016), Marcin Senddecki za tom „W” (2017), Julia Fiedorczyk za tom „Psalmy” i Linn Hansén za tom „Przejdź do historii” (przeł. Justyna Czechowska) (2018), Marta Podgórnica za tom „Mordercze ballady” (2019), Anna Adamowicz za tom „Animalia” i Genowefa Jakubowska-Fijałkowska za tom „Rośliny mięsożerne” (2021), Małgorzata Lebda za tom „Mer de Glace” i Wojciech Charchalis za przekład wierszy zawartych w tomie „Heteronimy. Utwory wybrane” Fernanda Pessoa (2022), Tomasz Różycki za tom „Ręka pszczelarza” (2023).

**Magiczny
Kraków**

Organizator: Fundacja Wisławy Szymborskiej

Dofinansowanie: Miasto Kraków, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Partner strategiczny: ERGO Hestia

Współfundator Nagrody: Bank BNP Paribas

Partnerzy: Krakowskie Biuro Festiwalowe, Kraków Miasto Literatury UNESCO, Miłosz Festival, Teatr im. Juliusza Słowackiego w Krakowie, Mercedes-Benz Zasada Automotive, Precision Machine Parts Poland, Likus Hotele i Restauracje, LAMY Polska, De Revolutionibus Books i Compare Bookstore

Partnerzy medialni: Gazeta Wyborcza, Książki. Magazyn do czytania, Trójka Polskie Radio, Czas Literatury, Wyliczanka.

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego.